

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. Quid tenendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Quid tenendum?

forma disposita, prout dicunt negationem modi impediens, non unio, seu decompositio, esset positio illius modi; cuius unio dicebat negationem, quod ipsum probatur, quia non esse negationis omnis formae & formalitatis non ponitur aliter, nisi positione entitatis, cuius negatio dicebatur, sic v. g. negatio albi non tollitur aliter, nisi positione albi, non esse relationis, non tollitur aliter, nisi positione relationis. Ergo etiam & negatio modi impediens, non potest aliter tolli, nisi positione modi impediens, atqui hoc falsum est, nam in morte non posito ullo modo fit separatio animae à corpore, adeoque negatio unionis & decompositio, procedit autem argumentum de formali ratione disunionis, non autem de materialiter sumpta disunionem, quae haberi potest, utpote malum ex singulis defectibus, adeoque ex negatione dispositionum. Tum quia, quando Deus vult, ne per praesentiam objecti, species Angelicae de futuris compleantur, & ne Angeli de iis eliciant cognitionem, non est necesse ponere modum impeditivum, quominus cognoscant, sed sufficit sola subtractio concursus ad ponendam entitatem cognitionis, essetque hoc multiplicare entia sine necessitate. Ergo & quando vult Deus, ne positus circumstantiis requiritis, uniatur materia formae, non est necesse ponere modum impeditivum, sed solum subtrahere concursum, ne pulset modalitas, de qua differitur. Tum quia videtur hoc esse inventum, non nisi ad eludendum argumentum sine ullo auctoritatis fundamento, & tamen si nihil impedit, praestat potius talem rationem assignare unionis, quae in ordinariis & extraordinariis casibus, eandem rationem prorsus uniti faciat in extremis ejusdem speciei:

Possit hic adhuc adferri ratio, Cur à non esse uniti ad esse uniti transeat, nempe ratione concursus Divini certae differentiae temporis alligati, in qua Deus decrevit fieri aliquod compositum? Sed hoc principium impugnatum in materia de modis.

ADDO insuper, quod concursus Divinus in se ipso spectatus, non sit per illos aliqua entitas, quae sit de novo, hinc restaurari potest argumentum jam factum. Impossibile est à non esse concursus Divini alligati certae differentiae temporis, in ordine ad faciendum unitum, ad esse concursus Divini alligati certae differentiae temporis, transire sine sufficienti mutatione, quare quoniam mutatio intercesserit sufficiens?

DIFFICULTAS II.

An unio formaliter accepta, sit modus?

Tenenda erit media via inter sententiam Nominalium & Modalium, Quod ut fiat, sit

PRÆMITTO I. *Distincta sunt haec duo, quære: An unio salvari possit sine modo, & de hoc diximus superiori difficultate; & aliud est quære, an unio sit formaliter modus, sicut aliud est quære: an universale dari possit sine abstractione formali, & aliud est quære, an universale sit ipsamet abstractio formalis. item aliud est quære: an ratio sensitivi dari possit sine animato, & aliud; an sensitivum sit formaliter animatum, & sic de reliquis. Porro in presenti, secundum hunc alterum sensum quærendum erit: Quod ipsum ut explicetur.*

PRÆMITTO II. *Quod aliud sit dicere materiam determinari, ad esse in actu secundo, & aliud est dicere materiam esse determinatam ad esse materia in actu secundo, nam illud primum habetur à solo actu existentiae, & productionis extra causas, posterius autem habetur tunc, cum materia actu exercet rationem & officium materiae, idem dicendum proportionaliter de forma.*

PRÆMITTO III. *Quamvis certum sit, quod si materia sit determinata ad esse materia in actu secundo, hoc ipso etiam forma sit determinata ad esse forma in actu secundo, supposito tamen quod aequaliter utraq; pars, rationem unionis ingrediatur, debet exprimi utraq; determinata. Posito autem, quod modus determinativus non ingrediatur rationem compositi tanquam pars intrinseca, sed merè tanquam connotatum, non debet dici, unionem esse materiam, formam, & determinationem, sed materiam & formam prout dicunt determinationem, quantumvis si in respectu illa unio, independenterque à nostris conceptibus, dicet omnia illa tria. Hoc suppositum explicatum alibi. His praemissis*

DICENDUM est. *Quod unio formaliter sit ipsamet entitas materia, prout determinata ad esse materia, seu subiecti in actu secundo, & ipsa forma, prout determinata ad esse forma in actu secundo, Aristotelicè autem dices, quod unio sit ipsa materia & forma, quia hoc quidem materia, & illud forma est. Non addidi autem, quod hæc determinatio fiat per entitatem modalem, ut magis universale unionis conceptum traderem, si enim darentur materia & forma, quæ non possent, nisi una existere, illæ verè essent unitæ & determinatæ ad esse talium in actu secundo, sine ulla tamen modalitate, & quia defacto ita determinata extrema non dantur, defacto determinatio illa habetur ab entitate modalis in obliquo, & pro connotato importata.*

PROBATUR primò Conclusio. Si nihil oblit, in eo Formalitas unionis statuenda est, in quam constituit Aristoteles, sed ille ipsam constituit in materia, prout exercet rationem & officium.

officium materiae, & in forma, prout exercet rationem & officium formae. Ergo: Major est recepta in Scholis, quoad auctoritatem Aristotelis, quod autem nihil obsit constabit ex solutione argumentorum. Minor probatur, imprimis textibus Aristot. 8. Metaph. text. 15. quærens, quare aliqua non fiant unum substantiale, ut Ilias, aliqua fiant, addit, *Quia si, inquit, hoc quidem materia, hoc verò forma est, & hoc quidem potentia, hoc verò actus, profectò non videtur amplius dubitatio esse, quod queritur.* Rejicit ibidem T. 16. Philosophus antiquos, comminiscens aliquid tertium, ad faciendum compositum, & pro causa hujus erroris assignat, *Causa, inquit, est quoniam potentia rationem querunt unionem, & differentiam, est autem ut dictum est ultima, materia & forma idem, & hoc quidem potentia, hoc verò actus.* Certe textu hoc citato mediam unionem rejicit, dicitque non in unionem id mediam rejici debere, sed in hoc, quia hoc quidem materia, illud forma est. Textus ulterius sic habet: *Quidam copulam animæ, & quidam compositionem aut conjunctionem animæ cum corpore, ipsum vivere. Attamen eadem de omnibus ratio erit, etenim ipsum sanum esse, aut copula, aut compositio, aut conjunctio animæ & sanitatis erit, & ex esse triangulum, compositio aris & trianguli, & album esse compositio superficiei & albedinis.* Subjungit Aristot. hæc omnia erronea esse: & rationem reddit, *Causa verò est, quoniam potentia & actus rationem querunt unitatem & differentiam.* Concludit Aristot. *Est autem ut dictum ultima, materia & forma idem.* Vide eundem 2. de Anim. text. 710. & reliquis, hinc conficitur tale argumentum. Id secundum Aristotelem formaliter est unio, quod redditur pro ratione, quare aliqua fiant unum substantiale, atqui hoc, quare aliqua fiant unum substantiale, est, quia hoc quidem materia, hoc verò forma est. E. in hoc, quod quidem materia hoc verò forma est, consistit formaliter ratio unionis, & quia Aristot. nullum fundamentum habuit distinctionis nexus radicalis & formalis, censendus est loqui de unione formali. Et certe loquitur de hac unione illam rejiciendo, quam ponebant antiqui, illi autem adstruebant unionem proximam.

Eadem mens Aristot. exinde colligitur, quia Aristoteles nullum habuit fundamentum superaddendi ad faciendum compositum aliquam entitatem, præter entitatem materiae & formae dispositarum; nam quoad formas materiales attinet, illas censēbat distinctas quidem realiter à materia, sed non separabiles à materia ad sui permanentiam, hinc formas materiales substantiales, secundi Physicorum textu 19. comparat cum figura & similitudine, concreta item accidentalia, comparat cum masculino & feminino septimi Metaph. tex. 17. & 6. Metaph. textu 2. quod si censēbat non separabiles à materia, censēbat non posse reperiri disunitas, si

non erant reperibiles disunitas, non erunt indifferentes ad uniri vel non uniri, si non erunt indifferentes ad uniri, vel non uniri, non indigebunt determinativā modalitate; & sicut Modalistæ quia asserunt de sua modalitate unionis, illam non esse indifferentem, ut sit vel non sit unitiva subiecti, etiam per ordinem ad agens Divinum, ideo uniendæ illi non superaddunt alium modum, ita nec Aristoteles addere debuit. Quod attinet ad animam rationalem, nec istam separabilem putabat à materia disposita & organisata, nec enim miracula vidit, quæ agnoscit Christiana Philosophia, quod si non agnovit formam indifferentem ad uniri materiae dispositæ, nec habuit fundamentum superaddendi entitatem, quæ tolleretur indifferentiam.

RESPONDEBIS primò ex Suar. Aristotelem rejecisse entitatem tertiam ratam ad constituendum compositum substantiale, sed non rejecisse entitatem modalem.

CONTRA. Tum quia non rejecit quidem clare, rejecit autem implicite, siquidem pro causa ultima, quare hoc unum seu compositum sit, reddidit, quia hoc quidem materia, & illud forma est: Tum quia talem nexum rejecit Aristot. qualem nexum admiserunt ii, quibus ille se opposuit, illi autem admiserunt nexum modalem, quia admiserunt nexum, sine quo Materia & Forma esse possent, licet ipse nexus sine illis esse non possit. Quia illi non distinguebant inter nexum formæ spiritualis, cum corpore, & inter nexum accidentium cum materia, sed æqualiter de utroque loquebantur, cum tamen nexus accidentium esset per illos talis, ut sine illo posset esse corpus, non ille sine corpore, siquidem & ipsas formas accidentales tales cum Aristotele retro omnes Philosophi agnoverunt, ut sine illis posset esse subiectum, non illæ sine subiecto, Ergo & nexus ille erat talis, ut sine illo potuerit esse materia, licet ille nexus, non potuerit esse sine materia. Ergo si rejecit nexum Aristoteles, rejecit nexum modalem. Tum quia nullum fundamentum est in Aristotele agnitæ entitatis modalis quæ talis, ab illoque probatæ.

RESPONDEBIS secundò, Aristotelem non loqui quare aliqua sint unita, sed tantum quare sint unum per se, quod rectè in hoc principium refertur, quia illud actus, illud potentia est.

CONTRA. Tum quia album ex communiore sensu non est unum per se, Aristoteles autem locis citatis ostendit, quare ex albedine & subiecto fiat unum, id referendum esse; quia hoc quidem actus, illud verò potentia est. Ergo non loquitur de solo uno per se. Tum quia esse unum per se, & esse unitum. v. g. in composito humano, non distinguebat Aristoteles physicè & nemo distinguit, cum ergo dabat Physicam rationem, quare in composito humano partes sint unum per se, idque referebat, quia hoc quidem materia, illud

Solvuntur Objectiones.

illud forma est, etiam censendus est, eandem dedisse rationem quare sint unum, cum non distinguantur physice intra eandem entitatem? Tum quia in citato 8. Metaph. differit universaliter Aristoteles, cui etiam consentit S. Thom. 8. contra Gent. cap. 71. par. Q. 76 a. 6 q. 4. de malo art. 4. secundi de anima Lec. 1. in fine.

PROBATUR secundo Conclusio, si nihil obest debemus Modalitati tribuere modum essendi, qui non sit de genere suo perfectissimus, consequenter si nihil obest non debet illi tribui ratio substantialis, sed posita unione in sola materia & forma, qua talibus in actu secundo, non tribuetur Modo modus essendi de suo genere perfectissimus, dicitur enim ille modus, non ingredi constitutive rationem compositi substantialis, sed esse modus in entitate accidentaliter, substantialis autem terminative, quia ordinatus essentialiter ad determinanda extrema substantialia; ad eum modum, quo alterationes clauduntur nomine generationis substantialis, quia scilicet ad substantiale compositum terminantur. Quod autem modalitati non sit tribuendus modus essendi de genere suo perfectissimus, Ratio est. Quia non est ens, sed entis ens, maximeque accedit ad accidens immo est quid illo debilius, hinc accidens licet non possit existere naturaliter sine subiecto, potest divinitus, cum modus ne divinitus quidem sine subiecto existere possit. Deinde sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, ita nec dignificanda, nulla autem necessitas substantialitandi modum.

PROBATUR tertio, si nihil obest in eo debemus constituere unionem, quod quam optime salvet: quare in resurrectione mortuorum substantialiter iidem sumus resurrecturi, sed posita unione in sola materia & forma prout talibus in actu secundo, salvatur melius, quare in resurrectione mortuorum, iidem substantialiter sumus resurrecturi. Minor probatur, quia posita illa unione substantiali Modalistica, cum eam in resurrectione eandem non sumus habituri, non ita rigore dici poterimus iidem substantialiter resurrexisse, deerit enim aliquid nobis substantiale, nec refert, quod alia substantiali unione longe meliori, quia incorruptibili supplenda sunt vices corruptibilis unionis, nam si nobis daretur corpus ex alia materia, qua est nobilioris speciei, non diceremur substantialiter iidem resurrexisse, ita & hic.

CONFIRMATUR, quia principalis ratio ponenda entitatis modalis, est, ut ostendatur sufficiens mutatio transitus a contradictorio ad contradictorium, huic autem plane satisfiet, posita modalitate determinativa, pro solo non nisi connotato.

OBJECIT primo Arriag. Quando duae res invicem possunt separari, saltem de potentia absoluta, evidens est, eas esse distinctas, quia nihil a seipso potest separari. At possunt esse realiter materia & forma substantialis in rerum natura; & tamen non inter se unitae. Ergo materia & forma comparata ad unionem, sunt distinctae.

RESPONDETUR. Concedendo totum, quia indistincta sunt ab unionem, materia & forma, non quomodocumque sumptae, sed prout tales in actu secundo; si autem simpliciter sumantur materia & forma, deest illic aliquid tertium, nempe connotata Modalitas, a qua nemine cogitante entitative distinguuntur materia & forma, & sine illa non competit materiae & formae ratio unitarum.

INSTABIS. Quando duae res invicem possunt separari, evidens est, eas esse distinctas realiter, sed potest esse materia & forma, & non esse talis in actu secundo. Ergo materia & forma illae quae tales in actu secundo, sunt duae res, quae ad invicem distinguuntur.

RESPONDETUR. Materiam & formam in circumstantia Modalitatis non posse non esse tales in actu secundo, quod ipsum connotatum si desit, distinguuntur ab illo entitative materia & forma: Deinde ea distinguuntur realiter, quae possunt separari separatione entitativa, non tamen ea, quae possunt separari separationem ejusdem aliter se habentis, potestque materia & forma non esse tales in actu secundo, non secundum quod illa talitas aliquid dicit in recto, sic enim dicit ipsam entitatem materiae & formae, sed secundum quod talitas dicit aliquid in obliquo, nempe connotatam modalitatem, a qua indubie distinguuntur entitative. Videantur dicta circa hoc argumentum, in materia de Relatione.

OBJECIT secundo idem. In generatione hominis datur propria & rigorosa actio generativa. Ergo aliquid per illam producit, non materia neque forma rationalis, nam haec non generantur. Ergo debet produci unio utriusque partis. Ergo haec est distincta ab utroque.

RESPONDETUR primo. Actionem productivam, noviter entis, habere terminum distinctum realiter, a re, hoc est, debere esse productivam novae entitatis, sed actio productiva noviter ejus quod est pure ex entibus, non debet habere distinctum terminum realiter a re, sed sufficit quod habeat distinctum formaliter. *Hac Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia formalitates in nostra sententia, non sunt quid distinctum nemine cogitante, quomodo ergo seipsis, distinctam